

27.9.2021

VN/24421/2021
VN/24421/2021-STM-2

Till kommunerna, samkommunerna för social- och hälsovård, Ålands
landskapsregering och regionförvaltningsverken

ÄNDRINGAR I 58 d § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJKDOMAR SOM GÄLLER ATT FÖRHINDRA SPRIDNING AV COVID-19 I UTRYMMEN AVSEDDA FÖR KUNDER OCH DELTAGARE

Ändringarna i 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar har godkänts i riksdagen, och avsikten är att de ska träda i kraft så snart som möjligt efter att republikens president har godkänt dem.

I paragrafen har man tagit bort den noggranna definitionen av närkontakt och det incidenstal som varit ett kriterium vid tillämpningen av definitionen. Kriteriet har dessutom ändrats så att beslut som fattas med stöd av denna bestämmelse förutsätter att det i området konstaterats sådana betydande smittkluster som medför betydande risk för omfattande spridning av nya smittor i området.

I och med ändringarna kan både de kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar och regionförvaltningsverken fatta beslut som är flexibla och mer anpassade till situationen. Myndigheterna får bättre möjligheter att beakta epidemiläget och vaccinationstäckningen i områdena när de bedömer om besluten är proportionerliga och nödvändiga.

Bekämpningen av smittsamma sjukdomar hör till rikets lagstiftningsbehörighet även på Åland, men med stöd av 30 § 9 punkten i självstyrelselagen sköter landskapet de uppgifter som hänför sig till bekämpningen av smittsamma sjukdomar på Åland.

Förutsättningarna för tillämpningen ändras

I 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det om förutsättningarna för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin. Den temporära bestämmelsen gäller till den 31 december 2021. Med stöd av bestämmelsen kan kommunen eller regionförvaltningsverket meddela beslut som förpliktar att arrangera lokaler som är öppna för kunder eller deltagare så att man kan minska den smittorisk som orsakas av närkontakter mellan kunder, deltagare eller sällskap. Genom besluten kan de till exempel begränsa antalet kunder eller bestämma om de arrangemang som gäller kundplatserna eller lokalerna.

I fortsättningen kan de fatta beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar när det i kommunens eller sjukvårdsdistriktets område har konstaterats sådana *betydande smittkluster* vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Social- och hälsovårdsministeriet

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PB 33
00023 Statsrådet

Sjötullsgatan 8
Helsingfors

29 516 001
35 829 516 001

295 163 415
358 295 163 415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi/sv

betydande risk för *omfattande spridning* av nya smittor i området. Det betyder att ändringen har höjt tröskeln för att tillämpa bestämmelsen.

När man bedömer om ett smittkluster är betydande beaktar man de förutsättningar i paragrafen som gäller spårbarheten och den betydande risken för omfattande spridning. I situationer där en betydande del av smittfallen inte kan spåras, är risken stor för att epidemin sprids i större utsträckning bland befolkningen. Vid bedömningen av smittklustren måste man bedöma om smittklustren och deras fortsatta spridning kan öka risken för att viruset sprids okontrollerat i samhället eller öka behovet av social- och hälsovårdstjänster avsevärt, eller äventyra medborgarnas liv eller hälsa.

Med omfattande spridning avses att antalet nya smittfall ökar avsevärt och att viruset sprids utanför de kända smittklustren, vilket försvårar smittspårningen. I vilken utsträckning viruset sprids i ett område beror bland annat på de lokala förhållandena, som till exempel vilken åldersgrupp eller vilka lokaler och situationer det är fråga om eller hur många smittfall det konstateras, hur läget har utvecklats och vad man vet om de olika virusstammar som sprids.

När myndigheterna fattar beslut måste de avgöra om det är fråga om ett betydande smittkluster och stödja sig på en sakkunnigbedömning.

Förebyggande av smitta via närkontakt

Spridning av covid-19 kan fortfarande förhindras genom att undvika närkontakt och hålla tillräckligt avstånd till andra människor. I stället för att undvika närkontakter ska myndighetsbeslutet i fortsättningen gälla att genom användningsarrangemang förebygga smitta via närkontakter.

Genom ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar stryks den definition av närkontakt som funnits i 58 d § 4 mom. Att definitionen av närkontakt stryks innebär att myndigheterna måste beakta den smittorisk som närkontakter medför och hur smittspridning kan förebyggas när de fattar beslut med stöd av paragrafens 1 mom. I och med ändringen kan myndigheterna vara mera flexibla när de bedömer olika lokaler och deras användningsändamål.

Regionförvaltningsverket och det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar ska beakta de faktorer som inverkar på risken för smittspridning, till exempel evenemangets eller tillställningens art, lokalerna och deras placering (inomhus eller utomhus), kunskapen om eventuella muterade virusstammar och hur smittsamma de är eller vaccinationstäckningen i befolkningen.

Coronaviruset sprids fortfarande på samma sätt som förut, men de människor som exponeras för viruset har nu en lägre risk för att smittas och att insjukna i den allvarliga sjukdomsformen. Vaccinationstäckningen i befolkningen blir hela tiden bättre och skyddar individen mot smitta både genom det individuella skyddet och genom det slutliga flockskyddet. I och med att vaccinationstäckningen i befolkningen förbättras kommer också belastningen på hälso- och sjukvården och smittspårningen samt behovet av sjukhusvård att minska. Enskilda människor kan fortfarande smittas vid närkontakt, men de här riskkontakterna blir allt färre och hälso- och sjukvården har nu en god kapacitet att vårda de som insjuknar.

Ytterligare Information

- Riksdagen Ärendets behandlingsinfo RP 118/2021 rd:
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot/Valtiopaivaasia/Sivut/HE_118+2021.aspx
- Social- och hälsovårdsministeriet Bekämpning av smittsamma sjukdomar: Myndigheternas ansvar: <https://stm.fi/sv/myndigheternas-ansvar>

Kanslichef

Kirsi Varhila

Ställföreträdare för avdelningschefen,
direktör

Jari Keinänen

Bilagor	-
Distribution	Kommuner Samkommunerna för social- och hälsovård Ålands landskapsförvaltning Regionförvaltningsverken Valvira Institutet för hälsa och välfärd
För kännedom	Statssekreterare Mäkipää Specialmedarbetare Hirvola Kommunförbundet Statsrådets kansli